

# Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Szerző: Mihályfi Ernő

Cím:

Forrás:

Ország-Világ  
(Hely)

1918. XI. 5.  
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Idő

Személy

Helyszám

92  
Tóth Árpád

**Egy** bronzérem van előttem, Tóth Árpád emléklakettje. Egyik oldalán a költő domborművü arcúja és rajta két évszám: 1886—1928. Most harminc éve halt meg, ugyanolyan idős korában, mint Ady Endre.

Megindítóan hűséges az arckép, a finom, alig mosolygó száj, az orr érzékeny vonala, szelíd nézése a vékony aranykeretes szemüvegen át. Tudom, hogy a szobrász, aki a plakettet mintázta, nem ismerte személyesen, soha nem látta a költőt. Honnan mégis ez a csodálatos és nem is felszínes hűség, honnan az egyéniség, a költői és emberi, belső és külső arc ilyen tökéletes ábrázolása? Azt hiszem, az a magyarázata ennek, hogy nem volt még költő, akinek egyénisége, személye, arcának minden vonása, nézése, huncut, jókedvű mosolya és ráncolt, szigorú pillantása mind annyira azonos lett volna költészetével. Tóth Árpád verseiből lehetett megmintázni arcát, tekintetét, nézését. S talán így történt a plaketten is.

Harminc éve halt meg Pádi. Mindenki így hívta: Pádi. Így hívták barátai, köztük talán a legjobb, Karinthy Frigyes, így hívta felesége, így hívta költő-lánya, Eszter. Így hívták a Várban, ahol lakott, így hívták a tátrai szanatóriumban, ahova élete egyre kurtább meghosszabbítására egyre sűrűbben kellett elmennie.

Akkor ismertem meg, amikor »Az öröm illan« című verskötetete megjelent, amelylyel megkezdte hosszú búcsúzását az életől. A déli rikkancslap szerkesztőségébe került kéziratolvasó segédszerkesztőnek. Arra kellett vigyáznia, hogy lehetőleg magyarul szóljanak a harsogó rendőri riportok, tőzsdei szenzációk, törvényszéki tudósítások, botránykrónikák. Erre kellett pazarolnia páratlan nyelvművészetét. Ott ült reggeltől délig a szerkesztőségi íróasztal

mellett két költőtársával és egy író-társával, Mikes Lajossal, akinek ezt az állását — megélhetését — köszönhette, Mikes bácsi vette rá — azt hiszem cinizmusba takart szocialista humanizmusával kényszerítette — a lap kapitalista főszerkesztő-tulajdonosát, hogy kenyeret adjon Tóth Árpádnak, aki akkor, a fehérterror tombolása idején üldözött, kivetett volt Horthy-Magyarországon. Hiszen nemrég ő köszöntötte a nagy szocialista forradalmat gyönyörű versével:

Uj isten szól hozzátok emberek!

Hozsánna néked, új isten, hozsánna!

Pádi ült a szerkesztői asztalnál, kőhészelt és javította, magyarította a kéziratosokat, ritmikus címeket írt föléjük. És aranykeretes csillogó szemüvegét szivarcsonkjának füstje takarta el. Ez az egyetlen, ami nem látszik a bronzplaketten: a szivarcsont és a füst. Pedig ez is elválaszthatatlanul hozzátartozott Pádi arcához — pedig ez gyilkos mérge volt beteg tüdejének.

Nem félt a haláltól. Éveken át készült rá, szoktatta hozzá családját, kislányát is. Az újtátrafüredi Palace szanatóriumban búcsúzó verseket írt.

Egy tavasz következett még ezekre a versekre. Utána a halál jött.

A Várban lakott, a Verböczy utcában, szép, régi kis házban. Ott láttam őt utoljára, néhány héttel halála előtt.

Egyik legnagyobb költőnk volt. Halk szóval hirdette a haladást, amelynek útját tisztán és világosan látta. Csillagász is volt és szépen rajzolt. Egy ideig szobrász-apja nyomdokaiba akart lépni. A törhetetlen szelidség volt ő. Most harminc éve állunk frissen hantolt sírjánál a kemetőben.

Mihályfi Ernő